

syge til Del, øvet en Kritik og en Kontrol, som man maatte ønske havde været raadende rundt omkring paa alle Sindssygehospitaller. Læge Langhoff forefandt, da han tiltraadte Stillingen som Læge ved Sakskebøbing Sindssygeanstalt, rent ud sagt middelalderlige Forhold. Disse Forhold kunde maaske til Nød forklæres ved, at den Mand, som indehavde Stillingen som Leder af Sindssygeanstalten og Tvangsarbejdsanstalten, ikke var Læge, ikke var en Mand, der havde særligt Kendskab til de syge. Men det kan ikke omtvistes, at Langhoff har skabt sig Fjender og meget bitre Fjender, som have søgt paa alle mulige Maader at finde saarbare Punkter hos ham, fordi han skaanselsløst skred ind og blottede adskillige Svagheder, som maaske mere skyldtes Tankeløshed og Mangel paa Forstaaelse af Patienterne end ond Villie. Naar Forholdene den Dag i Dag paa Sakskebøbing Sindssygeanstalt ere nogenlunde, i alt Fald ikke daarligere end paa saa mange andre Sindssygeanstalter, har Langhoff i alt Fald en Del af Æren derfor. Denne Side af Sagen er ikke bleven fremhævet, men jeg vil fremsætte et Ønske om, at den højtærede Justitsminister vil forelægge det Udvalg, der eventuelt maatte faa med den Sag at gøre, eller, hvis der ikke maatte blive nedsat noget Udvalg om denne Sag, Finansudvalget, eller foranledige fremlagt i Rigsdagens Bureau alle de Aktstykker, som tjene til at belyse Forholdene paa den amtskommunale Sindssygeanstalt i Sakskebøbing i den Tid, Langhoff var Læge der, ledsaget af de Bemærkninger, som Sundhedsstyrelsen og deriblandt Dr. Muus har fundet Anledning til at gøre i denne Sag. Der er ikke handlet helt fair, forekommer det mig, mod den angrebne Mand, og det sørede Medlem fra Sakskebøbing (Rørdam) har ganske Ret: Læge Langhoff var eller blev en vaabenløs Mand, da visse Lakuner i hans Sjæleliv afsløredes. Det er slet ikke nødvendigt at drage det frem her eller andetsteds. Jeg vil blot sige, at Mænd baade i den ene og den anden Stilling i Samfundet, som havde langt større Lakuner, naar de ved en eller anden Lejlighed havde givet efter for de stærke Drifter, der vare hos dem, have faaet Lov til at blive siddende i deres Embede eller Stilling, uden at der blev skredet ind. Nu kommer der Forhold frem, som ellers ingen af dem, som oprindeligt stod som Langhoffs Modstandere, har haft Anelse om, og naar de benytte det overfor ham, og naar man ved, hvorledes Folk dømme i Forhold af den

Art, kan man saa udmærket godt forstaa, at Langhoff føler sig som en vaabenløs Mand.

Jeg ønsker ogsaa, at det Spørgsmaal, som ganske vist er fremdraget under denne Behandling, saa stærkt som muligt maa blive holdt frem: Hvem er Dr. Muus? Han er for det første ikke min Meningsfælle. Jeg har samarbejdet med ham i Børnekommissionen ligesom det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Marott) og har der haft Lejlighed til at lære ham eller rettere hans Virksomhed at kende, og jeg maa sige, at af de Embedsmænd, som det er faldet i min Lod at lære at kende af deres Arbejde indenfor den Metier, de havde at gøre med, har jeg ikke truffet nogen mere hensynsløs Mand overfor gammel Slendrian, overfor Mug og Mos, der i Aarenes Løb har forhindret Lyset fra at komme frem, end Dr. Muus. Denne Mand traadte ind i sin Stilling paa et Tidspunkt, da der blev meget stor Larm og Uro om hans Navn og om den Maade, hvorpaa det gamle Sundhedskollegium kom ud af Verden. Jeg og mit Parti vare med til at kritisere denne Maade meget skarpt, men de Oplysninger, der senere ere komne frem, synes unægtelig at tyde paa, at der trængtes til en Afløsning, og at det var paa Tide, at den fandt Sted. Den Mand, der blev de skiftende Justitsministres højre Haand i medicinale Sager, blev heldigvis en ung Mand, en djærv Mand, en Mand, der sagde alle Sandheden, hvor han kom hen for paa det offentlige Vegne at skaffe sig Indseende i de Forhold, der bleve budte de svage, de syge, de gamle, Børn. Jeg siger, at er der noget, vi trænge til i dette Land, er det dette, at der er Embedsmænd, der ere ganske upaavirkelige, ganske hensynsløse i Kravet om, at de Penge, Stat og Kommune stille til Raadighed for den ene eller den anden Institution, skulle anvendes efter Bestemmelsen, at der rundt omkring paa vore offentlige Institutioner skal være Orden og iagttages Humanitet. Det var dette, der var Dr. Muus' Motiv, og derfor kan den højtærede Justitsminister ikke fortænke hverken det ærede Medlem fra Odense eller mig i, at vi ligesom føle, at det Slag, der er rettet mod Dr. Muus, er rettet mod den Udrensesaand, der trænges til i vort Samfund.

Jeg tror, det bliver meget vanskeligt at erstatte Dr. Muus. Naturligvis kunne Mænd erstattes, og Dr. Muus kan ogsaa erstattes, men det, det kommer an paa, er at faa en ung Mand ind i denne Stilling, en Mand, der ikke alene er sagkyndig,